



СТ А Н О В И Щ Е

От: *Професор д-р Димитър Панайотов Димитров, Университет за национално и световно стопанство, ръководител катедра „Национална и регионална сигурност”, Декан на факултет „Икономика на инфраструктурата“, Научна специалност „Икономика и управление” (Отбрана и сигурност)*

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по професионално направление 9.1 Национална сигурност, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (национална сигурност) в Академия на МВР.

Автор на дисертационния труд: *Даниела Симеонова Караманова*
Тема на дисертационния труд: *Организация на ЕУЛЕКС в Косово*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1181/25.11.2016 г. на Ректора на АМВР.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра „Опазване на обществения ред“* към факултет „Полиция“ при Академията на МВР. по професионално направление 9.1. Национална сигурност, *научна специалност Организация и управление извън сферата на материалното производство“* (национална сигурност) съгласно Заповед на Ректора на АМВР № 4581з-214/24.02.2014 г. Обучението е осъществено в самостоятелна подготовка – платено обучение в периода 2014/2016 г.

Г-жа Караманова е завършила две магистратури - Магистър по Право – ЮЗУ“Неофит Рилски“ 2000 – 2004 и Магистър по специалност „Управление на човешките ресурси“ в УНСС 2010-2012 г. Бакалавър по специалност „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“ на Академията на МВР. Има завършени няколко краткосрочни курса, включително и в чужбина. Владее английски,

сръбски и руски.

От 2000 г. започва работа в системата на МВР на различни длъжности, в периода 2006-2009 г. работи в мисията на ООН в Косово УНМИК, а от 2009 г. до настоящия момент работи в мисията ЕУЛЕКС на ЕС в Косово. Проявява траен интерес към проблемите на националната сигурност, има публикации и участие в проекти в тази област преди зачисляването в докторантура към АМВР.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията е обсъдена и предложена за защита от катедрен съвет на катедра „Опазване на обществения ред“ към факултет „Полиция“ при Академията на МВР. Авторката е докторант на самостоятелна подготовка в същата катедра. Дисертационният труд се състои от увод, списък със съкращения, две глави, заключение и библиография. Обемът му е 237 страници, като към това са добавени 9 приложения с обем от 120 страници. Списъкът на използваните източници съдържа 79 заглавия на кирилица и на латиница, 29 броя европейски и вътрешноправни нормативни актове, както и 22 официални страници на европейски и косовски институции, достъпни чрез Интернет. Публикациите по дисертацията са 4 на брой, на български език, включително едно учебно пособие.

Целта на разработката е да се проучи, обобщи и усъвършенства опитът на ЕУЛЕКС в сферата на мениджмънта, националното участие и подбора на персонал за нуждите на бъдещи мисии в конфликтни зони.

Обект на разработката е организацията на ЕУЛЕКС като многонационална мисия, оперираща в конфликтна зона.

Предмет на изследването са основните теоретични, правни и организационни аспекти на дейностите, осъществявани от ЕУЛЕКС в Косово и взаимодействието с местните институции за постигане на правов ред по стандартите на ЕС.

Заложени са следните работни хипотези:

- Успешната намеса в съвременните конфликти изисква широки етно-религиозни, политически, правни и социални компетенции за формиране на организационната структура, култура и състав на мисията в условията на преход от социална ентропия към демократичен ред. Това изисква нови механизми за управление на процесите в ЕУЛЕКС и българските институции за сигурност и международна дейност;

- Водеща роля при формирането и функционирането на мисиите има човешкият потенциал, който трябва да се подбира, подготвя,

използва и подменя по специално създадена система, която има свойството да се самоусъвършенства съобразно промените във вътрешната и външната среда.

Обхватът на изследването визира периода от формирането на идеята за самостоятелно Косово и последвалите мисии на ООН и ЕС. Използвани са достатъчно на брой източници, предизвикателство е липсата на литература и изследвания точно по тази проблематика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Материалът е добре структуриран, използвани са достатъчно източници, проведено е емпирично изследване със съответните резултати. Работата е написана на добър стил, основните изисквания са спазени.

Авторката е провела самостоятелно научно изследване с емпиричен анализ. Самият анализ служи за идентификация на причините и същевременно за апробиране на идеите на автора.

Извършен е сравнителен анализ на редица мисии, както и анализ на нормативната уредба и практика в България. Към дисертацията има девет приложения, които илюстрират работата на докторанта. Г-жа Караманова познава много добре практиката и работата на институциите в изследваната област.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Докторантката заявява следните научно-методически и научно-приложни приноси:

1. представен е цялостен модел (конкретно исторически, теоретичен, правен, организационен) на гражданската международна мисия в Косово за нуждите на българската наука и националните институции.
2. направен е сравнителен анализ на мисиите на ООН, НАТО и ЕС. Сравнени са силовите и институционалните подходи в уникален процес, който води към изграждане на нова държава в Европа, която има непосредствено влияние върху несигурността на Република България;
3. представена е системата на израстването на ЕС като международен субект в хода на намесата на Балканите;
4. намерени, анализирани, класифицирани и използвани са голям обем правни, управленски, политологични, историческа и национални източници за да се представи уникалното раждане на нова държавност, асистирана от мисия на ЕС.
5. изведен, дефиниран и класифициран е понятийният апарат по

тази сложна и оспорима материя. Теоретичните постановки, правните актове, авторските и управленските позиции са проверени чрез ЕСИ, което дава нова визия за иновации.

6. Моделът на ЕУЛЕКС е представен в развитие и конструиран така, че ЕС и РБ да пристъпят към нови международни мисии с по-висока организационна култура, структурна съвместимост и консенсус;
7. обобщени са целите и задачите на всички Действащи граждански мисии на ЕС, като са открити особеностите на ЕУЛЕКС;
8. направен е опит за съчетаване на статиката и динамиката на процесите в ЕУЛЕКС чрез управление на организационната промяна, като са открити иновативни практики и перспективи.
9. Успехът на мисията е обоснован главно чрез човешките ресурси. Детайлно е представен процесът на подбора, подготовката и функционирането на три вида служители и контингенти – местни (от Косово), от държавите на ЕС и от РБ. Изведени са особеностите на подбора на нашите държавни служители, което има методологическо и дидактическо значение за бъдещата дейност на националните институции по мироопазването.

Горепосоченото представлява цялостна система от познание за международните мисии. Той е модел, изведен от теорията и практиката на ЕУЛЕКС и е предпоставка за ново поведение на ЕС в зони на конфликти с нарастващ български принос.

Рецензентът изразява съгласие с основните постановки на приносите, като счита т.т. 2,3,4,5 по-скоро за основни изследователски дейности, които водят към достигането на другите приноси. Тези приноси са верифицирани и апробирани от докторантката.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В предоставените материали за рецензиране са посочени общо 4 публикации, всички на български език, публикувани са в уважавани издания и са в периода на дисертацията. Те отразяват тематиката на изследването и запознават обществеността с основните идеи на автора.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът дава достатъчно пълна представа за целите, задачите, съдържанието и резултатите от проведеното изследване.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

- Предмета на изследване се нуждае от прецизиране в посока управлението на човешките ресурси при такива мисии. Всъщност и целта на изследването, хипотезите и основните приноси са точно в това поле;
- Бележки при цитирането, особено при интернет източници. На места не са посочени източниците на графиките;
- Смятам, че работата би спечелила повече, ако се отдели съвсем малко място за обяснение на използваните методи и методика на изследване при наличието на сериозно емпирично проучване;
- На няколко места при графиките се използва различна визуализация за едни и същи въпроси, зададени на различни категории персонал от мисията, което затруднява възприемането им (напр. фиг.26 и 27, фиг. 35 и 36 и др.);
- На стр. 30 би трябвало Общото събрание на ООН да се замени със Съвета за сигурност на ООН, който има компетенции по тези въпроси.
- Необходимо е по-ясно да се декларира дали са потвърдени или отхвърлени заявените в началото изследователски хипотези;
- Препоръчвам на бъдещия доктор да работи по линия на взаимодействието между националните институции, специално България и международните мисии.

8. Заключение

Дисертационния труд изцяло отговаря на изискванията на ЗРАС и Правилника за неговото прилагане. Налице е собствено изследване, структурирано по подходящ начин, с открити приноси в различни направления.

Ето защо с убеденост давам положителна оценка на дисертационния труд на тема: **„Организация на ЕУЛЕКС в Косово“** и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на **Даниела Симеонова Караманова**.

20.01.2017 г. София
Дата / място

Подпис:
(проф. д-р Димитър Димитров)